

HÅLL HÖRSELN IGÅNG!

Foto: Stefan Andersson

Hörseln är känslig, berättar professor Helge Rask-Andersen, öronläkare. Enligt statistik från Hörselskadades Riksförbund har var femte person i åldern 45-65 år hörselproblem. Många av dem skulle ha nytta av dagens nya små hörapparater.

HELGE RASK-ANDERSEN är öronkirurg på Akademiska sjukhuset i Uppsala. Han förklarar varför hörselskador är vanliga.

– Vi har bara 15 000 hårceller per öra. Det är få! Jämför med ögat, där finns det miljoner av fotoreceptorer. Det är därför hörseln lätt tar stryk. Hårcellerna skadas av buller eller försvinner med åldern. Det varierar från person till person, men i snitt är hälften av de yttre hårcellerna borta i 70-årsåldern. Oftast blir diskantljuden svagare och förmågan att urskilja ljud blir sämre. Det blir svårare att uppfatta samtal i stimmiga ljudmiljöer.

Många skulle ha nytta av en hörapparat

Nästan 400 000 svenskar med hörselproblem har hörapparat. Hörselskadades Riksförbund (HRF) uppskattar att det egentligen skulle vara dubbelt så många. Statistik från HRF och SCB visar också att många börjar höra dåligt långt innan pensionen.

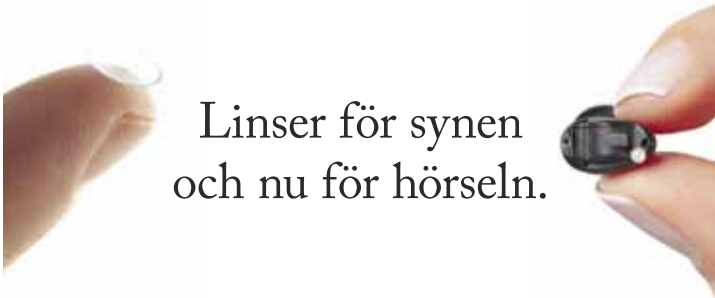
Var femte i åldersgruppen 45-65 år har hörselproblem. Anna Ericson är audionom på HRF Hörteknik och provar ut hörapparater.

– Kanske drar man sig man för att man sett sin farfars hörapparat. En stor beige sak, som pep och fungerade dåligt. Men de senaste 15 åren har det skett mycket med hörapparaterna, särskilt för lättare hörselnedsättningar, berättar hon.

Avancerade apparater

Apparaterna har blivit mindre och mer avancerade. Alla är digitala med små datorer för att anpassa ljudet på bästa sätt till hörselnedsättningen. För den som börjat få sämre hörsel och har en lättare diskant hörselnedsättning, som innebär att det är svårare att höra ljusa fräsljud som s, f och sj, kan de vara riktigt små.

– Det finns sådana som sitter som en propp inne i örat, ibland helt dolda inne i hörselgången. Andra är små apparater bakom örat med en tunn ►

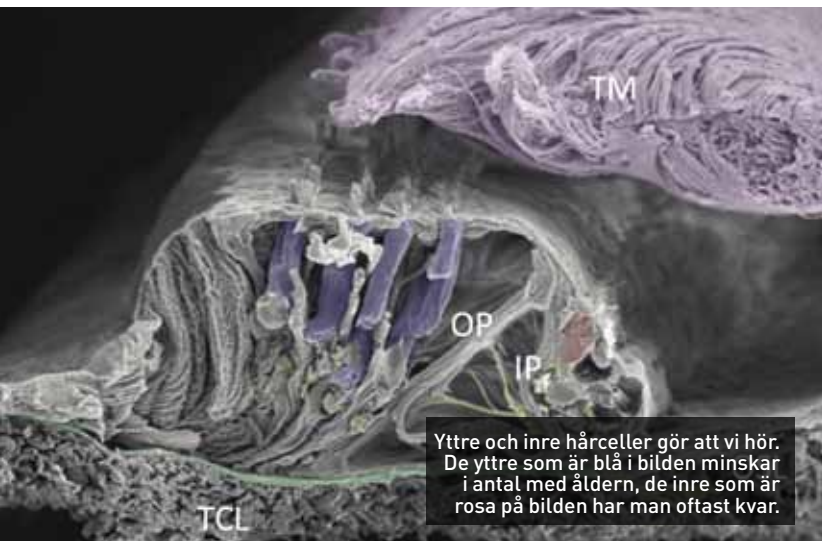
Linser för synen
och nu för hörseln.

SoundLens - den osynliga hörapparaten

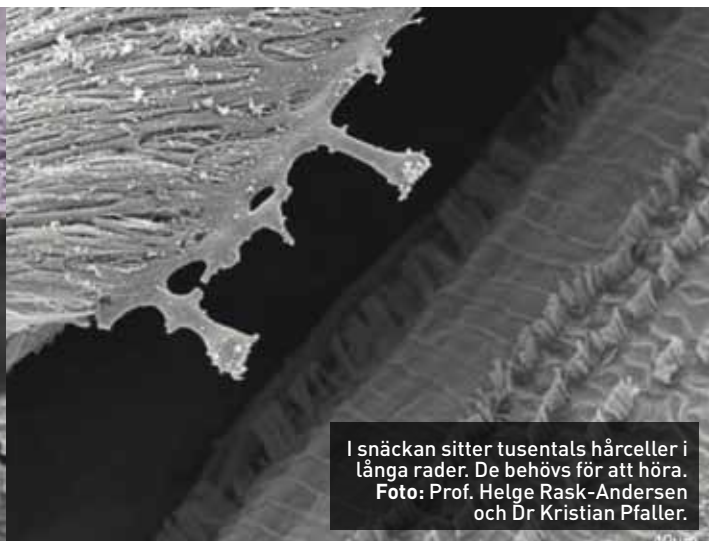
Vår digitala minimalist är omöjlig att upptäcka för utomstående. Placeringen långt in i hörselgången utnyttjar ytterörats naturliga förstärkning av ljud på ett intelligent sätt. Läs mer på www.starkey.se eller ring oss på 08-442 48 90. E-post: info@starkey.se

SOUNDLens
Featuring Voice IQ

Yttre och inre hårceller gör att vi hör. De yttre som är blå i bilden minskar i antal med åldern, de inre som är rosa på bilden har man oftast kvar.

I snäckan sitter tusentals hårceller i långa rader. De behövs för att höra. Foto: Prof. Helge Rask-Andersen och Dr Kristian Pfaller.

slang som leder in i örat utan att sluta i en propp, berättar Anna Ericson.

Hon brukar rekommendera den senare varianten till de med lättare hörselnedsättning i diskanten.

–Om man hör de flesta ljud bra, så kan det vara svårt att trivas med en apparat som stänger ute ljud. Man hör dem inte som innan, utan via apparaten. Då passar den öppna hörapparaten bättre.

Hörselparadoxen

Hörselskador kan verka motsägelsefulla. Helge Rask-Andersen berättar varför man sällan blir helt döv på äldre dagar och varför man kan bli ljudkänslig, trots att man hör dåligt.

– Det beror på att det finns två typer av hårceller, yttre och inre. De yttre hårcellerna minskar i antal med åldern. De sitter längre ut på snäckans membran som dansar med olika ljud och de skakas därför om mer.

Snäckans yttre hårceller ansvarar för att förstärka svaga ljud och för att sortera bland ljud.

– Eftersom man oftast har kvar de inre hårcellerna blir man sällan helt döv.

– Att ljudsorteringen blivit sämre gör att man får svårare att uppfatta vad som sägs i en stimmig ljudmiljö och man kan bli ljudkänslig. Man hör inget, knappt inget, något, och sen är det för högt. Allt kommer på en gång som ur en ketchupflaska.

Hörapparater i buller

Anna Ericson berättar hur hörapparater kan hjälpa när man har svårt att uppfatta vad som sägs i en stimmig miljö.

– Med en hörapparat blir det starkare ljud, men fortfarande flyter ljuden ihop. Det finns riktningmikrofoner

och bullerprogram i dagens hörapparater som delvis kan hjälpa till att sortera ljuden, men när inte det räcker till behöver man ytterligare hörhjälpmedel. Men trots den begränsningen innebär en hörapparat ofta en stor förbättring. Man kan hänga med mycket bättre, även med bakgrundsljud.

Hjärnan glömmar ljud

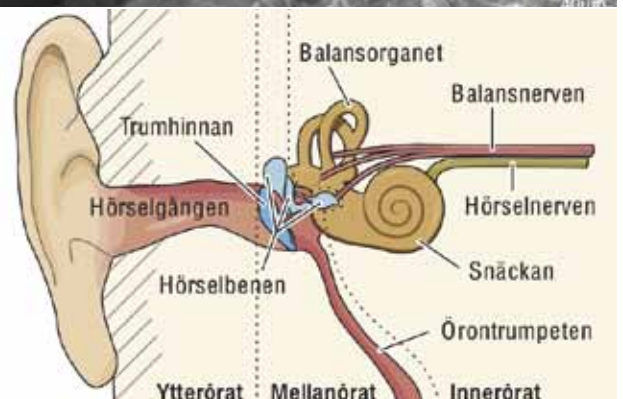
Helge Rask-Andersen opererar in cochleaimplantat. Det är en slags inopererad hörapparat för dem som förlorat sina hårceller så att de är döva eller nästan helt döva. En elektrod förs in i snäckan och stimulerar hörselnerven när hörapparaten tar emot ljud. Han berättar att i framtiden kommer det att bli vanligare att operera in implantat på de som har kvar hörsel i basen men är döva i diskanten.

– Det här gör att många fler kan få nytta av cochleaimplantat.

Enligt hans erfarenhet med döva bör man inte vänta för länge med implantat. Efter en längre tids tystnad tappar hjärnans hörselbark viss förmåga att hantera ljud. Brist på stimulans tycks även gynna att tinnitus uppstår. Kanske sker liknande förändringar när bara delar av hörseln försvinner. Hjärnans glömska är en möjlig förklaring till att det är svårare att vänja sig vid hörapparatsens ljud när man väntat länge med att skaffa en. Oavsett om det är så, tycker Helge Rask-Andersen att det är bra att hålla igång hörseln och att man inte ska vänta med hörapparat.

– Om man går länge med allt sämre hörsel är det risk för att man isolerar sig från andra människor. Det får ingen bra av. ■

AV: ANJA CASTENSSON

Bildkälla: HRF

TV·EARS®

TV Listening Solutions

Trådlösa Hörlurar med hög kvalitet

Måste du anstränga dig för att kunna höra TVn?

Klagar familjen över den höga tv-volymen?

Eller vill du titta på TVn utan att störa andra?

Då behöver du TV Ears®!

•Med TV Ears reglerar du ditt eget TV ljud och andra i rummet reglerar sitt TV ljud med fjärrkontrollen utan att det påverkar ljudet i dina lurar •Du kan också stänga av ljudet på TVn och bara höra TV ljudet i dina lurar •Voice Clarifying Circuitry Extra förstärkning av talets ljud i TVn och dämpar bakgrundsljud i TV programmen •Lätta & Bekväma att använda •Återuppladdningsbara batterier •Rekommenderad av hörselvården

Hitta Återförsäljare via:

Hemsida: www.tvears.se

Tel. 08-559 230 16 alt. 073-94 000 62

AUDIO VIDEO
Vi fixar det digitala hemmet.

Digital
Butikerna

hrf.hörteknik **etac** **earstore.**